

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

I.I. Ismailov

“ ” 2024 yil

Ro'yhatga olindi № 05/02/020

“ 27 ” iyun 2024 yil

IQTISODIY TAHLIL

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi:	400000	- Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410800	- Statistika (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Qarshi – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60410800 – Statistika (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	<i>Iqtisodiy tahlil</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ECOANA6
Yil:	4
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	44
Amaliy mashg'ulotlar	46
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga boshqaruv, moliyaviy va investitsion qarorlar qabul qilish uchun xo'jalik subyektlarining moddiy, moliyaviy va mehnat resurslaridan foydalanish holatini, ishlab chiqarish faoliyati samaradorligini, moliyaviy holatini hamda ularning o'zgarishlarini, o'zgarishlarga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash, hisob-kitob qilish, baholash yo'llarini o'rgatish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Iqtisodiyot nazariyasi (ECOTHE16)
2.	Mikroiqtisodiyot (MICROE6)
3.	Makroiqtisodiyot (MACROE6)
4.	Iqtisodiy statistika (ECOSTA6)

Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Xo'jalik yurituvchi subyektlar, ularning xo'jalik-moliya-tijorat faoliyati uzluksizligi haqida tasavvurga ega bo'lishlari kerak;

TN2	Iqtisodiy hodisa va jarayonlar, ularning samarasi, natijasi haqidagi, aktivlarning doiraviy aylanuvchanligini ta'minlashda axborotlar oqimini shakllantirish haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN3	Axborotlarni qayta ishlash va tahliliy xulosalarni shakllantirishni bilishlari lozim;
TN4	Xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatini tahlil qilishning asosiy (tamoyillarini; iqtisodiy tahlilning oddiy-an'anaviy hamda iqtisodiy-matematik usullarini xo'jalik subyektlarida tahlil ishlarini tashkil qilishni bilishi kerak.
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN5	Tahlil uchun kerakli manbalarni to'plash va ulardan foydalana olishni bilishi va ulardan foydalana olish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'ladi;
TN6	Xo'jalik yurituvchi subyektlar iqtisodiy holatini tahlil qilish asosida moliyaviy, boshqaruv va investitsion qarorlar qabul qilish uchun zarur xulosalar ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
TN7	Moddiy, mehnat va moliyaviy resurslar bilan ta'minlanganlik va (ulardan samarali foydalanish holatiga baho beraoladi;
TN8	Xo'jalik subyektlarida mahsulot (ish, xizmatlar) ishlab chiqarish hajmini rejalashtirish va unga baho berish bo'yicha malakalarga ega bo'ladi.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		
4-semestr		
M1	Iqtisodiy tahlilning predmeti, asosiy vazifalari va prinsiplari.	2 soat
M2	Iqtisodiy tahlilning predmeti, asosiy vazifalari va prinsiplari.	2 soat
M3	Iqtisodiy tahlilning metodi va usullari.	2 soat
M4	Iqtisodiy tahlilning turlari, tahlil ishlarini tashkil qilish va manbalar bilan ta'minlash.	2 soat
M5	Xo'jalik subyektlarining marketing faoliyatida tahlil.	2 soat
M6	Xo'jalik subyektlarining mahsulot (ish, xizmatlar) ishlab chiqarish va sotish hajmini tahlili.	2 soat
M7	Xo'jalik subyektlarining asosiy vositalar bilan ta'minlanganligi va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili.	2 soat
M8	Xo'jalik subyektlarining moddiy resurslar bilan ta'minlanishini tahlili.	2 soat
M9	Mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligi tahlili.	2 soat
M10	Mahsulot ishlab chiqarish va davr xarajatlari tahlili.	2 soat
M11	Buxgalteriya balansi ko'rsatkichlari va moliyaviy holat tahlili.	2 soat
M12	Buxgalteriya balansi ko'rsatkichlari va moliyaviy holat tahlili.	2 soat
M13	Moliyaviy natijalar tahlili.	2 soat

M14	Debitorlik va kreditorlik qarzlarning tahlili.	2 soat
M15	Pul oqimlarining tahlili.	2 soat
M16	Xo'jalik subyektlarining xususiy kapitali tahlili.	2 soat
M17	Moliyaviy tahlilni tashkil etish va axborot manbalari.	2 soat
M18	Kreditga layoqatlik tahlili.	2 soat
M19	Korxonalar iqtisodiy nochorligi (bankrotligi)ni baholash va tahlil qilish.	2 soat
M20	Korxonalar moliyaviy holatini reyting baholash va tahlil qilish.	2 soat
M21	Moliyaviy hisobot elementlarini bashoratlash.	2 soat
M22	Moliyaviy hisobot elementlarini bashoratlash.	2 soat
Jami		44 soat
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
4-semestr		
A1	Iqtisodiy tahlilning predmeti, asosiy vazifalari va prinsiplari.	2 soat
A2	Iqtisodiy tahlilning predmeti, asosiy vazifalari va prinsiplari.	2 soat
A3	Iqtisodiy tahlilning metodi va usullari.	2 soat
A4	Iqtisodiy tahlilning turlari, tahlil ishlarini tashkil qilish va manbalar bilan ta'minlash.	2 soat
A5	Xo'jalik subyektlarining marketing faoliyatida tahlil.	2 soat
A6	Xo'jalik subyektlarining mahsulot (ish, xizmatlar) ishlab chiqarish va sotish hajmini tahlili.	2 soat
A7	Xo'jalik subyektlarining asosiy vositalar bilan ta'minlanganligi va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili.	2 soat
A8	Xo'jalik subyektlarining moddiy resurslar bilan ta'minlanishini tahlili.	2 soat
A9	Mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligi tahlili.	2 soat
A10	Mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligi tahlili.	2 soat
A11	Mahsulot ishlab chiqarish va davr xarajatlari tahlili.	2 soat
A12	Buxgalteriya balansi ko'rsatkichlari va moliyaviy holat tahlili.	2 soat
A13	Buxgalteriya balansi ko'rsatkichlari va moliyaviy holat tahlili.	2 soat
A14	Moliyaviy natijalar tahlili.	2 soat
A15	Debitorlik va kreditorlik qarzlarning tahlili.	2 soat
A16	Pul oqimlarining tahlili.	2 soat
A17	Xo'jalik subyektlarining xususiy kapitali tahlili.	2 soat
A18	Moliyaviy tahlilni tashkil etish va axborot manbalari.	2 soat
A19	Kreditga layoqatlik tahlili.	2 soat
A20	Korxonalar iqtisodiy nochorligi (bankrotligi)ni baholash va tahlil qilish.	2 soat
A21	Korxonalar moliyaviy holatini reyting baholash va tahlil qilish.	2 soat
A22	Moliyaviy hisobot elementlarini bashoratlash.	2 soat

A23	Moliyaviy hisobot elementlarini bashoratlash.	2 soat
Jami		46 soat

Mustaqil ta'lim (MT) 90 soat		
1	Iqtisodiy tahlilning predmeti, asosiy vazifalari va prinsiplari.	2 soat
2	Iqtisodiy tahlilning metodi va usullari.	2 soat
3	Iqtisodiy tahlilning turlari, tahlil ishlarini tashkil qilish va manbalar ta'minlash.	2 soat
4	Xo'jalik subyektlarining marketing faoliyatida tahlil.	2 soat
5	Xo'jalik subyektlarining mahsulot (ish, xizmatlar) ishlab chiqarish va sotish hajmini tahlili.	2 soat
6	Xo'jalik subyektlarining asosiy vositalar bilan ta'minlanganligi va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili.	2 soat
7	Xo'jalik subyektlarining moddiy resurslar bilan ta'minlanishini tahlili.	2 soat
8	Mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligi tahlili.	2 soat
9	Mahsulot ishlab chiqarish va davr xarajatlari tahlili.	2 soat
10	Buxgalteriya balansi ko'rsatkichlari va moliyaviy holat tahlili.	2 soat
11	Moliyaviy natijalar tahlili.	2 soat
12	Debitorlik va kreditorlik qarzlarning tahlili.	2 soat
13	Pul oqimlarining tahlili.	2 soat
14	Xo'jalik subyektlarining xususiy kapitali tahlili.	2 soat
15	Moliyaviy tahlilni tashkil etish va axborot manbalari.	2 soat
16	Kreditga layoqatlik tahlili.	2 soat
17	Korxonalar iqtisodiy nochorligi (bankrotligi)ni baholash va tahlil qilish.	2 soat
18	Korxonalar moliyaviy holatini reyting baholash va tahlil qilish.	2 soat
19	Moliyaviy hisobot elementlarini bashoratlash.	2 soat
20	Xo'jalik yurituvchi subyektlarni boshqarishda boshqaruv tahlilining tutgan o'rni, ahamiyati va vazifalari.	2 soat
21	Iqtisodiy tahlilning oddiy-an'anaviy usullari va ularning tahlilni o'tkazishdagi ahamiyati.	2 soat
22	Tahlilning iqtisodiy-matematik usullari va ularning tahlil jarayonida qo'llanilishi.	2 soat
23	Iqtisodiy tahlilni tashkil etish va uning axborot manbalari.	2 soat
24	Mahsulot ishlab chiqarish rejasining bajarilishi va dinamikasini tahlili.	2 soat
25	Mahsulot sotish hajmi va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.	2 soat
26	Mehnat sig'imini hisobga olgan holda mahsulot ishlab chiqarishni tahlili.	2 soat
27	Mahsulot nomenklaturasi va assortimenti hajmining tahlili.	2 soat
28	Bozor iqtisodiyoti sharoitida mahsulot turlarini yangilashning ahamiyati.	2 soat
29	Mahsulot sifati va raqobatga bardoshlilikini tahlili.	2 soat
30	Firma va kompaniyalarning mehnat resurslari bilan ta'minlanishini tahlili.	2 soat

31	Kadrlar (xodimlar) qo'nimsizligini tahlili.	2 soat
32	Ish vaqtdan foydalanishni tahlili.	2 soat
33	Mehnat unumdorligining darajasi va unga ta'sir etuvchi omillarni tahlili.	2 soat
34	Kompaniyani moddiy resurslar bilan ta'minlanishi va tovar-moddiy zahiralar holatining tahlili.	2 soat
35	Ishlab chiqarishda moddiy resurslardan foydalanishni tahlili.	2 soat
36	Xorijiy mamlakatlar moliyaviy hisobotini tahlil etishning o'ziga xos xususiyatlari.	2 soat
37	Kompaniyaning to'lov qobiliyatini tahlili.	2 soat
38	Likvidlilik ko'rsatkichlari.	2 soat
39	Balans likvidligini tahlili.	2 soat
40	Joriy aktivlar aylanishi va ularning iqtisodiy samaradorligini tahlili.	2 soat
41	Moliyaviy natijalarning shakllanishi, ularning tarkibi va dinamikasini tahlili.	2 soat
42	Mahsulot sotishdan ko'rilgan yalpi foyda va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.	2 soat
43	Rentabellik turlari va ularga ta'sir etuvchi omillarning tahlili.	2 soat
44	Mahsulot turlari bo'yicha rentabellikni tahlili.	2 soat

Asosiy adabiyotlar		
1.	Мельник М.В., Поздеев В.Л. Экономический анализ: Учебник и практикум. Москва: Юрайт, 2020. -261 с.	
2.	Pardayev M.K. Iqtisodiy tahlil nazariyasi. Darslik. - T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi" DUK, 2020. - 588 b.	
3.	Raximov M.Y., Qalandarova N.N. Moliyaviy tahlil. Darslik. T.: Iqtisod-Moliya, 2019. - 736 b.	
4.	Xasanov B.A., Raximov M.Y., Muqumov Z.A. va boshqalar. Moliyaviy tahlil. Darslik. - T.: IQTISODIYOT, 2020. - 736 b.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1.	Пардаев М.К., Абдукаримов И.Т., Пулатов М.Э., Усманова Д.К. Финансовый анализ предприятий. Учебное пособие по опыту РФ и РУз. - Т.: "ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНИШ НАШРИЁТ-МАТБАА УЙИ" ДУК, 2020. - 768 бет.	
2.	Raximov M.Y., Mavlonov N.N., Qalandarova N.N. Iqtisodiy tahlil. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-Moliya, 2020. - 517 b.	
3.	Шадрин Г.В. Теория экономического анализа: Учебник и практикум. Москва: Юрайт, 2020. -2 0 8 с.	
4.	Сагдиллаева З.А., Юлдашева У.А., Алимов Б.Б. Финансовый анализ. Учебник -Т.: Иқтисод-Молия, 2019. - 444 с.	
Axborot manbaalari		

1.	www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi rasmiy sayti.
2.	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
3.	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil yekin fikrlash qobiliyatini namoyon yeta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop yettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Turobov Sherzod Alisherovich
E-mail:	sh.turobov@gmail.com
Tashkilot:	Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti, "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida
Taqrizchilar:	QarMII, "Moliya" kafedrasida dotsenti, i.f.f.d. (PhD) Samiyev S. QarMII, "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi Egamberdiyeva S.R.

Mazkur sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil "27" "06" dagi "12"-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "Iqtisodiyot" fakultetining 2024 yil "19" "06" dagi "11"-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur sillabus "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasining 2024 yil "13" "06" dagi "20"-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bos'hqarma boshlig'i

Z.E.Chorshanbiyev

Fakultet dekani

A.Berdiyev

Kafedra mudiri

A.Alikulov

Tuzuvchi

Sh.Turobov